

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
Life Quality of the Self-Reliant Elderly in Moei Wadi Sub-district Municipality,
Moei Wadi District, Roi Et Province

รชพล ศรีขาวรส¹ วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ² บัญชา วิทยอนันท์³
Rachapol Srikhaoros, Waraporn Rungreungkolkich, Bancha Witthayaanan

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี ประการที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุ จำนวน 923 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 279 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร จำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งของผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถการเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่างๆ ด้านสุขภาพและป้องกันตนเอง ด้านการส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีงานทำและหารายได้

2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี คือ เร่งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จัดหาอาชีพที่เหมาะสมให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ

คำสำคัญ (Keywords) : คุณภาพชีวิต; ผู้สูงอายุ; พึ่งพาตนเอง

Received: 2023-08-30 Revised: 2023-10-17 Accepted: 2023-10-18

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา Assistant Professor Dr., Director of Master of Public Administration, Nakonratchasima College. E-mail: Ratchapol.nmc@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา Associate Professor Dr., Lecturer of Master of Public Administration, Nakonrathasima College. E-mail: waraporn123-nmc@gmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา Associate Professor Dr., Lecturer of Master of Law Program in Law, Nakonratchasima College. E-mail: nmc.dr.bc@gmail.com

Abstract

This survey research aims to study levels of the life quality and compare them with the self-reliant elderly's personal factors in Moei Wadi Sub-district Municipality, Moei Wadi District, Roi Et Province. There were 923 elderly people; a sample consisted of 279 people. Data were analyzed by the use of basic statistics, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were:

1. The Life quality of the self-reliant elderly in Moei Wadi Sub-district Municipality, Moei Wadi District, Roi Et Province had overall a high level. When divided into income at the high level the aspects with the highest average value were coexistence and strength building of elderly, followed by knowledge access to news and media, health and prevention, promotion of housing, and proper and safe environment; the lowest level was income and job.

2. The comparative results showed that the life quality the self-reliant elderly in the municipality of Moei Wadi Subdistrict, Moei Wadi District, Roi Et Province, in all aspects were not significantly different statistically.

3. Improvement guidelines for the quality self-reliant elderly in municipality of Moei Wadi Subdistrict are to expedite coordination with relevant local: providing the elderly with suitable occupations supporting their living sufficiently.

Keywords: quality of Life; the elderly; self-reliant

บทนำ (Introduction)

จากความสำเร็จก้าวหน้าทางการแพทย์ การสาธารณสุข และเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนคนไทยมีความรู้ความเข้าใจ ในการป้องกันและเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้นทำให้คนไทยมีสุขภาพดี มีอายุยืนยาว อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร คือ ประชากรที่อยู่ในวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามประชากรวัยแรงงานกลับมีจำนวนลดน้อยลง จากการศึกษาขนาดและแนวโน้มของประชากรสูงอายุจากสำมะโนประชากรประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2503-2543 พบว่าในปี พ.ศ. 2503 ประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 4.9 ของประชากรทั้งประเทศ สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นด้วยอัตราที่เร็วขึ้นระหว่างช่วงปี พ.ศ.2523-2543 โดยเพิ่มจากร้อยละ 6.3 เป็นร้อยละ 9.5 และในปี พ.ศ. 2555 มีผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 12.7 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ และจากผลการสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2560 พบว่า ประเทศไทยใกล้เข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์ ผู้สูงอายุหรือผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในปี 2537 คิดเป็น ร้อยละ 6.8 ของประชากรทั้งประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.7 ในปี 2560 ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้ให้คำนิยามว่าประเทศใดที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นสัดส่วนร้อยละ 10 หรืออายุ 65 ปีขึ้นไปเกินร้อยละ 7 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุและจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์เมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 หรืออายุ 65 ปี ขึ้นไปเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14 นั้นหมายความว่าปัจจุบัน

ประเทศไทยเราเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว (Aging Society) ด้วยสัดส่วนของประชากรวัย 65 ปีที่สูงถึงร้อยละ 8.4 และประชากรวัย 60 ปี สูงถึงร้อยละ 12.6 ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป หรือผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 8.63 ล้านคน และในปี พ.ศ. 2573 จะเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า อยู่ที่ร้อยละ 25 (ประมาณ 1 ใน 4) ของประชากรไทยทั้งประเทศ หากคิดค่าเฉลี่ย คนไทยทุก ๆ 4 คน จะมีจำนวนผู้สูงอายุ 1 คน นอกจาก สัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีตัวบ่งชี้ที่เน้นย้ำให้เห็นอีกประการหนึ่งที่ว่าสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็น สังคมผู้สูงอายุแล้ว นั่นคือการมีอายุมัธยฐาน (median age) สูงขึ้นอายุมัธยฐานมีค่ามาก แสดงว่าสังคมมี ผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งจากการคาดการณ์อายุมัธยฐานประชากรของประเทศไทย ปี 2543-2573 ของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า อีก 20 ปีข้างหน้า อายุมัธยฐานของ ประชากรไทยจะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 40 ปี หมายความว่าอีก 20 ปีข้างหน้าถ้าประชากรไทยมีจำนวน ประมาณ 70 ล้านคน จะมีประชากรครึ่งหนึ่ง หรือ 35 ล้านคนที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี (กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554: 3-4)

จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557: 7) พบว่า อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เรื่อยๆ จากร้อยละ 10.7 ในปี 2537 เป็นร้อยละ 22.3 ในปี 2557 มีการคาดการณ์แนวโน้มอัตราการพึ่งพิงของ ผู้สูงอายุในอนาคตจะเพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 24.6 ในปี 2563 ดังนั้น การที่ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองได้ ความ แข็งแรงของร่างกายนั้นนับว่าเป็นปัจจัยหลัก ซึ่งจากสถิติของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ (2554: 3-4) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงย่อมพึ่งพาตนเองได้ ร้อยละ 41.8 นอกจากร่างกายที่ แข็งแรงแล้วปัจจัยอื่น ๆ อาจมีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น การมีทักษะชีวิตที่ดี ใช้ความคิดตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เอาตัวรอดจากเหตุการณ์ที่ต้องพบเจอในชีวิตประจำวัน สามารถพึ่งพาตนเองทางความคิดได้ เช่น สามารถเอา ตัวรอดจากการถูกพวกมิจฉาชีพที่โทรศัพท์มาพูดจาหลอกลวงผู้สูงอายุโอนเงินให้ทางตู้เอทีเอ็ม (แก๊ง Call center) ฯลฯ การปรับตัวในวัยสูงอายุก็เป็นเรื่องสำคัญอีกเช่นกัน เนื่องจากผู้สูงอายุจะมีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้าน ทั้งร่างกายที่เสื่อมโทรมลง ความคิดที่ต้องยอมรับกับความเปลี่ยนแปลง บทบาทหน้าที่ ที่เปลี่ยนไปจากเดิม ผู้สูงอายุจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรับมือและปรับตัวเพื่อให้ตนเองสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ที่กล่าวว่า การปรับตัวเป็นความพยายามที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลาเพื่อรักษา ความมั่นคงของตนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคมไว้ให้นานที่สุด ตลอดจนการมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี ทำให้เกิดครอบครัวที่มีความเข้มแข็ง สมาชิกในครอบครัวดูแลตนเองได้ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของ สมาชิกในครอบครัวทั้งการได้รับความรัก การสนับสนุน การดูแลเอาใจใส่ พุดคุย ให้ คำแนะนำต่อกัน ซึ่งอาจ ทำให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจได้รับรู้ความเปลี่ยนแปลงไปของสถานการณ์ในสังคม และใช้ ชีวิตในช่วงวัยสูงอายุได้ โดยไม่เป็นภาระของผู้อื่น

เทศบาลตำบลเมยวดีเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งที่ทำให้ความสนใจกับประชากรผู้สูงอายุ และเป็นกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญและมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ เทศบาล ได้ยึดแนวทางตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และต่อเนื่องมาถึงฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565-2570) ได้จัดให้มีการพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมให้ครอบครัวเห็นความสำคัญและดูแลเอาใจใส่ ผู้สูงอายุ สนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชน และชุมชนเข้ามามีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้มีองค์กร หลักที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุ ได้มีแผนยุทธศาสตร์ไว้หลายด้าน เช่น ด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านการส่งเสริมสุขภาพป้องกันตนเอง ด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งของผู้สูงอายุ ด้าน การทำงานและหารายได้ สนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ โดยเปิดให้มีโอกาสเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ

และให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ความสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่าง ๆ ได้สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย ดังนั้นผู้วิจัยเป็นนักวิชาการ มีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยจะนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาตามกรอบแนวคิด เรื่องคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่าง ๆ 2) ด้านสุขภาพและป้องกันตนเอง 3) ด้านการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งของผู้สูงอายุ 4) ด้านการมีงานทำและหารายได้ 5) ด้านการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

1.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด จาก 11 หมู่บ้าน จำนวน 923 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 279 จากวิธีคำนวณใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967, p.98 อ้างถึงในสุรพล พรหมกุล, 2554: 77) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อน .05 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเมยวดี 1 คน รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล 2 สมาชิกสภาเทศบาลตำบล 2 คน ปลัดเทศบาลตำบล 1 คน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 คน และตัวแทนผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล 5 คน รวม 15 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน-31 กรกฎาคม 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สอง ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด และส่วนที่สาม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 30 วัน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการแจกและทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่การศึกษาและที่กำหนดไว้ในที่นี้ คือ หมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 279 คน และกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพอีก 15 คน โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 จัดเตรียมแบบสอบถามที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในขอบเขตพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้หลักสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) ในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการวิเคราะห์วัดระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้หลักการในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดเนื้อหาจากการสัมภาษณ์และการสังเกตนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 154 คน (คิดเป็นร้อยละ 55.20) รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 125 คน (คิดเป็นร้อยละ 44.80) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 71-75 ปี จำนวน 100 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.84) รองลงมา อายุ 76 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.24) อายุ 66-70 ปี จำนวน 59 คน (คิดเป็นร้อยละ 21.15) และ อายุ 60-65 ปี จำนวน 44 คน (คิดเป็นร้อยละ 15.77) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 173 คน (คิดเป็นร้อยละ 62.01) รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 68 คน (คิดเป็นร้อยละ 24.37) และมีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 38 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.62) และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 166 คน (คิดเป็นร้อยละ 59.50) รองลงมาประกอบอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจ

ส่วนตัว จำนวน 50 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.92) อาชีพอื่นๆ จำนวน 48 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.20) และ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน (คิดเป็นร้อยละ 5.38)

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งของผู้สูงอายุ รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่างๆ ด้านสุขภาพและป้องกันตนเอง ด้านการส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีงานทำและหารายได้ ตามลำดับ รายละเอียดแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านความรู้ความสามารถการเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่างๆ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่าง ๆ รวมถึงสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ รองลงมา ท่านสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกและความต้องการของตนเองได้ทุกเรื่อง ท่านประเมินตนเองว่ามีความสามารถหรือลักษณะเด่นของตนเอง และท่านสามารถให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นๆในสังคมได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านสามารถดูแลตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ตามลำดับ

2.2 ด้านสุขภาพ และป้องกันตนเอง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาครัฐมีการดูแลรักษาและป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดโรคภัยหรือโรคติดต่ออื่นๆ ท่านยอมรับและการรับรู้ถึงคุณค่า รวมถึงภาพลักษณ์ และสถานภาพของตนเอง (รองลงมา ท่านยอมรับและการรับรู้ถึงคุณค่า รวมถึงภาพลักษณ์ และสถานภาพของตนเอง ภาครัฐได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือพื้นฐานสุขภาพกับผู้สูงอายุ และได้เข้ามาพูดคุยให้กำลังใจผู้สูงอายุและครอบครัวในการดำรงชีวิตประจำวัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ภาครัฐได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพพื้นฐานของประชาชน รวมทั้งผู้สูงอายุในพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ตามลำดับ

2.3 ด้านการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งของผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านมีความภูมิใจที่ก่อร่างสร้างตัวและเลี้ยงดูลูกให้เติบโตจนสามารถดูแลตัวเองและสร้างครอบครัวของตัวเองต่อไปได้) รองลงมา การดูแลเอาใจใส่ผู้สูงวัยภายในบ้านเป็นไปอย่างราบรื่นและมีความสุข สมาชิกทุกคนในครอบครัวสามารถใช้ชีวิตภายในบ้านได้อย่างราบรื่นและมีความสุข และท่านได้ทำหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวที่จะต้องเรียนรู้และบอกต่อการปรับตัวเข้าหาผู้สูงวัยด้วย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือท่านเป็นที่พึ่งพิงให้กับลูกหลานได้มีโอกาสตอบแทนพระคุณ ตามลำดับ

2.4 ด้านการมีงานทำและหารายได้ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับบำนาญและเบี้ยสวัสดิการจากภาครัฐอย่างเสมอภาค เท่าเทียม และยุติธรรม รองลงมา ท่านได้สร้างคุณค่าให้กับตนเองและความภาคภูมิใจในงานที่ทำมี ท่านมีรายได้จากอาชีพที่ทำประจำและรายได้อื่นจากคนในครอบครัวอย่างเพียงพอ ท่านมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและ

เสนอแนะให้เทศบาลหางานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในพื้นที่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย และสติปัญญา ตามลำดับ

2.5 ด้านการส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย คุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านมีที่อยู่อาศัยที่ดีปราศจากมลพิษต่างๆ และการคมนาคมสะดวก รองลงมา ท่านรับรู้ว่าคุณมีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต ท่านรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน มีสถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน เช่น มีการทำมาค้าขาย ตามลำดับ

3. แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเอง คือ เทศบาลตำบลเมยวดีจะต้องเร่งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กองงานสาธารณสุขเทศบาลตำบลที่ดูแลสวัสดิการและการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา กาบมณี และสิริลักษณ์ อู่เจริญ (2563: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านสุขภาพและการป้องกันตนเอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ ละคาม (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในครัวเรือนตำบลลาพยนต์ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งรายละเอียดในแต่ละด้านอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ ความสามารถ การเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่างๆ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยะภรณ์ เลาหบุตร (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่ 7 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้านได้ ดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในอันดับ 1 ด้านร่างกาย อยู่ในอันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในอันดับ 3 ด้านจิตใจอยู่ในอันดับ 4 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า คุณภาพของผู้สูงอายุใน ชุมชนหมู่ 7 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ที่มีเพศ อาชีพ สถานภาพต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาโดยรวม โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และศึกษาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน อยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมากทุกด้าน ดังนี้ ด้าน สุขภาพร่างกาย อยู่ในระดับดีมาก ลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธ์ภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

1.2 ด้านสุขภาพและการป้องกันตนเอง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษา

ของณมน ธนินธญากร (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้สูงอายุในชุมชนตามหลักของสุขภาวะชุมชน และศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ด้านสุขภาพและการป้องกันตนเองอยู่ในระดับมาก โดยมีพฤติกรรมที่ระมัดระวังเรื่องโรคติดต่อต่างๆ รองลงมา คือ ด้านปัญญาอยู่ในระดับมาก ด้านความหวังต่อความสำเร็จในการใช้ชีวิตอยู่ในระดับมาก ด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของรณยุทธ บุตรแสนคม (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเป็นค่าร้อยละจากแต่ละข้อ และยังมีการศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต โดยมองคุณภาพชีวิตเป็นตัวแปรอิสระที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมหรือตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การตัดสินใจย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น

1.3 ด้านการอยู่ร่วมกันและการสร้างความเข้มแข็ง คุณภาพชีวิตคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ จุฬาลักษณ์ แสนโท (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลนาราช อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพ ทางสังคม ด้านความมั่นคงในชีวิต และด้านสิ่งแวดล้อม และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ปกรณ์ สุขธรรมนิยม (2560: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า คุณภาพชีวิตของอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและด้านสุขภาพจิต ตามลำดับ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะว่าในช่วงปี 2560-2563 สภาพเศรษฐกิจทั่วประเทศอยู่ในช่วงขาลงและส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากโควิด 19 ทำให้ประชาชนทำมาค้าขายลำบาก ยิ่งในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวลำดับต้นๆ ของประเทศไทยในเมื่อนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศไม่มาเที่ยวในสถานที่ดังกล่าวทำให้รายได้ขาดหายไป จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม และทำให้ผลการศึกษาออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการมีงานทำและหารายได้ คุณภาพชีวิตคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของนริญลักษณ์ พันธุ์สวัสดิ์ (2564: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษา พบว่า การมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ อยู่ในระดับมาก และพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ได้มีการจัดฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ให้กับประชาชน เช่น การตัดเย็บเสื้อผ้า เครื่องจักสาน เป็นต้น และได้มีการส่งเสริม แนะนำการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้กับประชาชนด้วย และสอดคล้องกับการศึกษาของ ภารดี ผ่องวิไลย (2555: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านหัวถนน หมู่ที่ 1 ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

1.5 ด้านการส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย คุณภาพชีวิตคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ โกศล สอดส่อง (2561: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามแนวคิดขององค์การอนามัยโลก

(WHO, 2012) ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับ แนวทางขององค์การอนามัยโลกได้กล่าวถึง องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต โดยใช้เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตฉบับย่อภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน (สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ, 2540: 18-19) ซึ่งในนั้นได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่ามีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวกมีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร หรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่ามีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

2. ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด มีดังนี้

2.1 ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปกรณ์ สุขธรรมนิยม (2560: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตตามตัวแปรซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ฐานะทางครอบครัว สมาชิกใน ครอบครัว และอาชีพ พบว่า โดยรวมคุณภาพชีวิตของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย นริญลักษณ์ พันธุ์สวัสดิ์ (2564: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุขยา ประสิทธิ์ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอาชีพต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะภรณ์ เลาหบุตร (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่ 7 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เทศบาลตำบลเมยวดี จะต้องเร่งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดหาอาชีพที่เหมาะสมให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชพล ศรีขาวรส (2565: 77-87) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหนองพอก

จะต้องเร่งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จัดฝึกอบรมบุคลากรด้านสุขภาพบำบัดให้เพียงพอต่อความต้องการของคนพิการ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตัวเองด้านการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งของผู้สูงอายุเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่างๆ ด้านสุขภาพและป้องกันตนเอง ด้านการส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย และด้านการมีงานทำและหารายได้ ซึ่งผู้บริหารเทศบาลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย และแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนได้ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ได้แนวทางการพัฒนาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ ได้แก่ การจัดหาอาชีพที่เหมาะสมให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ การจัดบริการด้านกายภาพบำบัด และสวัสดิการสังคมสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุระดับท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเป็นธรรม และจัดหาสถานที่หรือพื้นที่ ที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยสร้างเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองในท้องถิ่นอย่างถาวร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การวิจัยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองของเทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ด้านความรู้ความสามารถ การเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่างๆ ท้องถิ่นควรมีวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวันได้
 - 1.2 ด้านสุขภาพและการป้องกันตนเอง เทศบาลตำบลควรมีเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขเข้าไปแนะนำการดูแลตนเองให้กับผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิตประจำวัน
 - 1.3 ด้านการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งของผู้สูงอายุ ท้องถิ่นควรแนะนำคนในครอบครัวสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้สูงอายุเป็นที่พึ่งพิงให้กับลูกหลานได้มีโอกาสตอบแทนพระคุณ
 - 1.4 ด้านการมีงานทำและหารายได้ เทศบาลตำบลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีอาชีพเสริมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย และสติปัญญา
 - 1.5 ด้านการส่งเสริมให้มีที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย เทศบาลตำบลควรมีที่อยู่อาศัยที่เป็นแหล่งทำประโยชน์ได้ เช่น มีที่ทำมาค้าขายให้ผู้สูงอายุมีอาชีพเสริม
2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
 - 2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการวิจัยแบบผสานวิธี ได้แก่ เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2554). **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ.2552**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพชฌัญญานีสัย.
- โกศล สอดส่อง. (2561). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จุฬาลักษณ์ แสนโท. (2559). **ความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลนาราช อำเภอมือง จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ณมน ธนินธยางกูร. (2561). **พฤติกรรมผู้สูงอายุในชุมชนตามหลักของสุขภาวะชุมชน และศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนบ้านปลาบู่ ตำบลหนองแสง อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- นริญลักษณ์ พันธุ์สวัสดิ์. (2564). **คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลโป่งนก อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา**. การคว่ำอัสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- เนตรนภา กาบมณี และสิริลักษณ์ อู่เจริญ. (2563). **คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลหนองไผ่ อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี.
- ปกรณ สุธรรมนิยม. (2560). **คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรานทิพย์ รักดีศรีไพรวัลย์. (2559). **คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารนโยบายสวัสดิการ สังคมสงเคราะห์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิยะภรณ์ เลหาบุตร. (2557). **ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่ 7 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี ผ่องวิไลย. (2555). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านหัวถนน หมู่ที่ 1 ตำบลหัวถนน อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รชพล ศรีขาวรส. (2565). **คุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด**. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 5(2) : 77-87.
- รณยุทธ์ บุตรแสนคม. (2556). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคามและอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี.

- รุ่งอรุณ ละคามา. (2557). **แนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในครัวเรือนตำบลลาพยนต์ อำเภอดงตาล จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย**. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชันจำกัด.
- สุชยา ประสิทธิ์. (2559). **คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- สุรพล พรหมกุล. (2554). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. (2540). **เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกทุก 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่**. วารสารกรมสุขภาพจิต. 61(4):18-19.
- World Health Organization. (2012). **Global Strategy for Health For All By The Year 2000**. Geneva (Health for All).